

Nog steeds fosfaat in vaatwasmiddel

Het Nederlandse fosfaatoverschot is aanzienlijk. In 2005 was het zestig miljoen kilo fosfor die niet meer wordt benut. De ene helft hoopt zich op in de bodem, de andere helft eindigt elders in het milieu.

Veel vaatwasmiddelen bevatten nog fosfaat, uit textielwasmiddel en handafwasmiddel is het allang verdwenen.

Waar in andere delen van de wereld fosfaat schaars is, hoopt dit essentiële planten-nutriënt zich in Nederland op. Om te komen tot een duurzamer gebruik van fosfaat, brachten onderzoekers van Plant Research

International (PRI), Praktijkonderzoek Plant en Omgeving en Wageningen UR Livestock Research de fosfaatstromen in Nederland in kaart in de productie- en consumptieketens. Ze deden dat voor 2005, omdat daar de gegevens het meest compleet voor waren. Dat Nederland een doorvoerland is, zie je terug in de fosfaatstroom. Van de 110 miljoen kilo fosfor die Nederland in 2005 via onder meer veevoer en kunstmest binnenkwam, verduwen 50 miljoen kilo weer via de export van land- en tuinbouwproducten en bijvoorbeeld mest en slachtafval. Van de 60 miljoen kilo fosfor die in het land bleef, hoopte 31 miljoen kilo zich op in landbouwgrond. Door strengere regelgeving is dat de laatste jaren wel wat veranderd: het gebruik van fosfaatkunstmest daalt en de mestexport stijgt. 'Inmiddels is de ophoping gedaald tot 19 miljoen kilo', zegt onderzoeker Bert Smit van PRI.

Van de 20 miljoen kilo fosfor die in 2005 bij huishoudens belandde, vooral via voedsel, was iets meer dan de helft van dierlijke origine. Vaatwasmiddelen zijn ook belangrijk onderdeel, met 2,4 miljoen kilo fosfor. Smit: 'Uit textielwasmiddel en handafwasmiddel is fosfaat allang verdwenen, maar het blijkt

nog wel in veel vaatwasmiddelen te zitten.' De helft van de Nederlanders heeft onder-tussen een vaatwasser.

Het fosfaat verlaat huishoudens weer via het riool en de vuilnisbak. Via het riool belandt het in rioolslib, dat in Nederland vrijwel geheel verbrand wordt in energiecentrales, net als het meeste fosfaat in het huishoudelijk afval. De resterende as wordt nu niet hergebruikt. De onderzoekers doen verschillende aan-bevelingen voor een gezonde, duurzame fosfaathuishouding. Zo zouden bemestings-adviezen nog eens kritisch bekeken moeten worden. Om te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water mogen boeren in 2015 al 12 tot 41 procent minder fosfaat op hun land aanbrengen, afhankelijk van gebruik en fosfaatvoorraad in de bodem. Dat kan volgens de onderzoekers echter verder terug en meer aangepast op de gewasrotatie. Verder zou er mogelijk minder fosfor aan veevoer toe-gevoegd hoeven worden. Tot slot bevelen de onderzoekers meer hergebruik aan.

Informatie: PRI-rapport 364
Contact: bert.smit@wur.nl
0317 - 48 05 24